

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Stand van zaken Oyfo mbt cao-transitie en huisvesting op het Hazemeijer-terrein	3662703		6 februari 2024

Geachte leden van de raad,

Op 12 september 2023 heeft een Politieke Markt plaats gevonden over de stand van zaken met betrekking tot stichting Oyfo. De nieuwe directeur Marloes Nijhuis en nieuwe manager van Oyfo Techniekmuseum Josine Sibum Siderius hebben een presentatie gegeven over de stand van zaken van de culturele kernvoorziening, met de huidige ontwikkelingen en een blik op de toekomst. Wethouder van Cultuur Marie-José Luttikholt heeft u bijgepraat over de afwikkeling van een tweetal zaken uit het verleden, te weten: de cao-transitie van oud-Muziekschoolpersoneel en het verloop van de verhuizing naar het Hazemeijer-terrein. Bovendien zijn er aanvullende raadvragen gesteld (zaaknummer 3764856) of de besteding van de gemeentelijke middelen destijds heeft opgeleverd, wat er is beoogd, ofwel of de doelstellingen zijn behaald.

Zoals toegezegd leggen wij de informatie over deze zaken ook schriftelijk aan u voor, inclusief de beantwoording van de gestelde raadvragen.

Cao-transitie Muziekschool Hengelo

Muziekschool Hengelo (MSH) was een zelfstandige stichting, maar als B3-instelling direct gelieerd aan de gemeente. Zo vielen de medewerkers onder de CAR-UWO (gemeentelijke cao) en het pensioenfonds ABP en lag de salaris- en financiële administratie van MSH nog bij de gemeente. Dit was geen wenselijke situatie. De *technische ontvlechting* was de eerste stap in 2012-2013, hiermee werd de salaris- en financiële administratie losgekoppeld van de gemeentelijke organisatie. De *juridische ontvlechting* had meer voeten in de aarde. Hiervoor was nodig dat:

- 1) de personeelsdossiers van alle medewerkers bij MSH op orde werden gebracht (het personeelsbestand was te omvangrijk voor het aantal leerlingen) en
- 2) de overgang van cao CAR-UWO naar cao Kunsteducatie (en daarbij de overgang van pensioenfonds ABP naar PfZW) werd uitgevoerd

Overeenkomst

In het traject van juridische ontvlechting hebben MSH en gemeente een overeenkomst gesloten over de afwikkeling van deze twee onderdelen. Hierin was oa opgenomen dat de gemeente verantwoordelijkheid neemt en garant staat voor de kosten van de juridische ontvlechting. MSH nam de uitvoering van het traject op zich. Deze kosten zijn incidenteel in 2013 en 2014 ten laste gebracht van de algemene reserve.

Toekomstplan Muziekschool Hengelo

In 2014 heeft de gemeente een volgende bezuinigingsronde doorgevoerd, waarbij de subsidie van MSH in de loop van drie jaar met 550K is gekort (op een totale subsidie van € 1,5 miljoen). De gemeente heeft MSH gevraagd om een Toekomstplan met verschillende scenario's op te stellen, om de onafwendbare reorganisatie in goede banen te leiden. De scenario's varieerden van opheffen

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

van de organisatie, tot doorgroeien naar zzp-organisatie of mogelijk fusie. Mede naar aanleiding van het pleidooi van de OR van MSH heeft uw raad uitgesproken de positie van de Muziekschool-medewerkers erg belangrijk te vinden en dat u een zzp-organisatie te veel onzekerheid met zich mee vond brengen. Daarom heeft uw raad – breed gedragen- de voorkeur uitgesproken voor het fusiescenario. Hiervoor kwam het net gefuseerde Techniekmuseum HEIM-CREA centrum voor Kunstzinnige Vorming in beeld. Met alle partijen is samengewerkt aan een route naar één organisatie voor muziek- en cultuureducatie. De nieuwe organisatie Oyfo is uiteindelijk per januari 2017 officieel van start gegaan.

Voorziening cao-transitie

Voorwaarde voor deze fusie was wel om het muziekonderwijs "schoon" en zonder schulden over te dragen aan HEIM-CREA, zodat deze organisatie niet belast werd met een negatief vermogen bij de start. Per 1 oktober 2015 is de hoogte van dit totale plan vastgesteld. Uitgangspunt van het reorganisatieplan was het terugbrengen van het docentenbestand in lijn met het leerlingenaantal en een nieuwe kijk schetsen op bedrijfsvoering en leiding van de muziekschool. In 2015 werd de totale reorganisatiekosten en afvloeiing van personeel geschat op € 1.788.115. Hier bovenop kwam nog een bedrag van € 663.927 voor incidentele transitiekosten (inclusief een extra investering in de huisvesting van muziekonderwijs van € 410.00) (totaal € 2.452.072) . De gemeente heeft een voorziening getroffen voor € 1,78 miljoen, het budget voor incidentele transitiekosten is ten laste gebracht van de Algemene Reserve; beide onder de voorwaarde dat de transitie naar één culturele organisatie op de lange termijn budgettair neutraal werd uitgevoerd.

De kosten worden terugverdiend, doordat de nieuwe organisatie Oyfo € 223.500 van haar totale MSH-subsidie van € 1.129.500 structureel inleverde. De subsidie is volgens afspraak per 2020 teruggevallen naar € 906.000.

Zie ook raadsbesluit Muziekonderwijs in één organisatie voor muziek-, techniek- en kunsteducatie d.d. 11 mei 2016 voor meer gedetailleerde informatie.

Verloop cao-transitie - risicotoets

De cao-transitie is een lang proces. Op gezette tijden hebben wij met Oyfo de voortgang in de dossiers besproken, met overzicht over de harde kosten en de (theoretische) risico's (oa van boven- en nawettelijke uitkering). Het verloop van de voorziening is jaarlijks in de jaarrekening toegelicht.

In 2022 hebben wij het hele dossier laten toetsen op losse eindjes en resterende risico's. De conclusie was, dat alle personeelsdossiers zijn afgerond en dat daar ook geen risico's meer in te verwachten zijn. De uitgaven zijn in de loop der jaren goed verantwoord, de voorziening is voldoende gebleken en is bij de jaarrekening 2022 opgeheven. Het restant van € 170.455 is naar de AR gevloeid.

Alleen een laatste deel van de pensioenoverdracht loopt nog, dit ligt bij het ABP om te beantwoorden. De gemeente blijft garant staan voor eventuele kosten in nacalculatie. In die voorkomende gevallen zullen wij deze verantwoorden in de reguliere P&C-cyclus.

Fusie HEIM-CREA en MSH tot stichting Oyfo per 2017

Techniekmuseum HEIM en CREA Centrum voor Kunstzinnige Vorming hebben elkaar op inhoud gevonden en zijn per 2015 een fusie aangegaan om de voordelen van één organisatie verder uit te diepen. Het samengaan bracht veel uitdagingen met zich mee, bijvoorbeeld in het bij elkaar brengen van organisatiestructuren en -culturen, maar ook de huisvesting op twee locaties. De gemeente heeft HEIM-CREA gevraagd om te onderzoeken of zij het muziekonderwijs zouden willen integreren in de nieuwe organisatie. Daarmee zou muziek, dans, theater, bkv én techniek in één organisatie komen. Deze samenvoeging werd een feit: HEIM-CREA fuseerde per 1 januari 2017 met MSH tot stichting Oyfo. De nieuwe organisatie nam ook de verantwoordelijkheid voor verdere uitwerking van de reorganisatie en cao-transitie van oud-muziekschoolpersoneel op zich. Bovendien kwam zo een derde locatie in beeld.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Huisvestingsproblematiek

HEIM, CREA en de Muziekschool waren op verschillende locaties gehuisvest. Het HEIM had de Wilhelminaschool aan de Industriestraat in eigendom, CREA huurde een pand aan het Esrein, de Muziekschool was gehuisvest in het gebouw aan de Deldenerstraat, achter de Waterstaatskerk. Onder de fusie van eerst HEIM-CREA met later ook MSH lag een stevige toekomstvisie voor één centrum voor cultuurdisciplines (Kunstenschool en Techniekmuseum).

De huisvesting op drie locaties bleek wel een belemmering om echt samen te smelten tot één organisatie, zowel inhoudelijk, financieel als op het gebied van bedrijfsvoering.

Onderzoek naar nieuwe huisvesting

HEIM-CREA (later Oyfo) heeft verschillende haalbaarheidsonderzoeken uit laten voeren voor een geschikte nieuwe huisvesting. Om een nieuwe locatie bereikbaar te maken heeft uw raad in 2016 een bedrag van € 600.000 beschikbaar gesteld, plus de toezegging om € 575.000 aan lening (gedeeltelijk) kwijt te schelden. (Voor meer informatie zie raadsbesluit HEIM/CREA d.d. 11 mei 2016/ aanvulling d.d. 17 januari 2017)

Huisvestingssubsidie totaal € 2,76 miljoen

Verregaande plannen met Emga en het Dikkersgebouw aan de Industriestraat leverden uiteindelijk niet het gewenste resultaat. De gesprekken met stichting Boei over gezamenlijke huisvesting op Hazemeijer waren positief, uit het haalbaarheidsonderzoek bleek dat de visie van de samen-gestelde stichting goed tot zijn recht zou kunnen komen in de fabriekspanden. Oyfo en Boei hebben de resultaten uit het haalbaarheidsonderzoek uiteindelijk gepresenteerd in de raad. Het totale investeringsplaatje kwam uit op € 6,5 miljoen. Uw raad was positief over deze ontwikkelingen en mogelijk mooie aanwinst voor Hengelo.

Dit resulteerde in een gemeentelijke bijdrage van in totaal € 2,76 miljoen. Deze middelen zijn door de jaren heen door uw raad voor dit doel beschikbaar gesteld in de volgende besluiten:

- In raadzaak 2010011: muziekonderwijs in één organisatie voor muziek-, techniek- en kunsteducatie, fusie muziekschool/HEIM/CREA is € 410.000 extra beschikbaar gesteld voor huisvesting;
- In raadzaak 2010159: huisvesting HEIM/CREA in Dikkerscomplex en gedeeltelijke kwijtschelding gemeentelijke lening is nog eens € 600.000 beschikbaar gesteld voor huisvesting;
- En in raadzaak 2264443 Beleidsbegroting 2019-2022 is een eenmalig investeringsbudget van € 1.750.000 (met als structurele jaarlast € 108.000) beschikbaar gesteld voor de huisvesting van Oyfo door een nieuw beleidsvoornemen te honoreren.

Oyfo en Boei namen de opdracht op om de rest bij elkaar te brengen. De voorwaarde voor de gemeentelijke bijdrage was, dat Oyfo en Boei binnen de financiële kaders bleven, mocht er meer budget nodig zijn dan zouden ze dat zelf op moeten lossen. Aan deze bijdrage lag een vier-partijen overeenkomst ten grondslag, waarin alle mogelijke afspraken zijn vastgelegd. Een daarvan is dat de gemeente als extra zekerheidsstelling een huurgarantie voor 20 jaar heeft afgegeven.

De gezamenlijke projectgroep is aan de slag gegaan om het gebouw klaar te krijgen voor de nieuwe functies, de inhoudelijk visie aan te scherpen en de benodigde gelden bij elkaar te krijgen. Hiermee kon de verbouwing, ondanks (financiële) tegenslagen binnen de planning worden afgerond

Verhuizing en opening (2021)

Eind 2020 is het Techniekmuseum aan de Industriestraat gesloten. Er zijn zes maanden uitgetrokken om de transitie te maken naar Hazemeijer. Vooral de verhuizing van de grote machines had veel voeten in de aarde. In april 2021 is de Kunstenschool over gegaan, na de meivakantie kon op de nieuwe locatie les worden gegeven. Na een voorzichtige openstelling in de zomer heeft de grote opening in oktober 2021 plaatsgevonden.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Expeditiwijz

In tussentijd diende zich een extra kans aan om te onderzoeken of de nieuwe basisschool Expeditiwijz ook een plek (zowel inhoudelijk als fysiek) zou kunnen krijgen in het gebouw waar Oyfo in is getrokken. Hoewel vanuit onderwijshuisvesting andere belangen ook meespeelden, is er vooral op inhoud overeenstemming gevonden om een dergelijke samenwerking mogelijk te maken.

Verkoop Wilhelminaschool

De Wilhelminaschool was eigendom van het HEIM (later Oyfo). Het HEIM was hiervoor een lening aangegaan met de gemeente. In 2021 is de school verkocht. Er was overeengekomen dat - bij verkoop- Oyfo hiermee de helft van de lening zou aflossen en dat de gemeente het leningdeel twee voor haar rekening zou nemen. Dit is ook gebeurd.

Verantwoording subsidie

Eind 2021 hebben Oyfo en Boei een eindafrekening van de totale subsidie ingediend. Daaruit blijkt dat Oyfo en Boei aan alle voorwaarden hebben voldaan, zich aan de investeringsbegroting hebben gehouden en de benodigde gelden hebben binnengehaald. Voor de meerkosten van 500K hebben zij in zijn geheel dekking gevonden. Daarmee is het totale project binnen de gestelde kaders gebleven.

Toekomstvisie

Met het centreren van alle onderdelen van Oyfo op het Hazemeijerterrein is één centrum voor cultuurdisciplines (Kunstenschool en Techniekmuseum) ontstaan, geheel volgens de Toekomstvisie die ten grondslag lag aan alle (door-)ontwikkelingen. Deze nieuwe professionele kerninstelling maakt langjarig deel uit van het gemeentelijk cultuurbeleid. Met het Cultureel Waardemodel als kapstok is een goede inhoudelijke dialoog op gang gekomen en hebben wij heldere subsidieafspraken gemaakt. Het eerste volle jaar op de nieuwe locatie (2022) is met een voorzichtig positief resultaat afgesloten.

Oyfo in bereikcijfers

In het onderliggende meerjarenbeleidsplan is uitgegaan van een voorzichtige groei, waarbij rekening is gehouden met in elk geval consolidatie in de opstartjaren op de nieuwe locatie. Oyfo geeft jaarlijks inzicht in de behaalde prestaties in haar jaarverslag. In de bijlage is een overzicht opgenomen met verloop per jaar van deze cijfers, met aantal bereikte cursisten, museumbezoekers en schoolleerlingen. De Corona-periode heeft voor een enorme dip gezorgd, maar Oyfo zit wel weer op het niveau van 2019. De bezoekersaantallen van het museum stijgen gestaag, maar blijven wel wat achter bij de prognose. Dit is een landelijke trend. NB: de cijfers KoS en ICC in de tabel vormen samen het bereik van het programma CultuurwijsHengelo.

Uitdagingen

Het kost tijd om een dergelijke gecombineerde instelling tot een eenheid te smeden. De verschillende bedrijfsculturen moeten naar elkaar toegroeien, het nieuwe gebouw brengt uitdagingen met zich mee, de inhoudelijke visie wordt verder doorontwikkeld in een samenhangend programma. Dit was ook ingecalculeerd in het onderliggende bedrijfs- en inhoudelijk meerjarenplan. Maar eerst de Corona-crisis, daarna vanaf half 2022 de energiecrisis, forse huur- en cao-stijgingen en algehele prijsstijgingen geven een heel andere financiële realiteit dan de oorspronkelijke meerjarenbegroting liet zien. Oyfo draait aan alle knoppen om bij te sturen, maar kan waarschijnlijk een tekort op de begroting 2023 niet afwenden.

Conclusie

Gezien het feit dat Oyfo een prachtig onderkomen heeft gekregen op het Hazemeijercomplex met een bovenlokale uitstraling en de investeringen en werkzaamheden naar afspraak binnen de (inhoudelijke én financiële) kaders zijn uitgevoerd, kunnen we constateren dat de besteding van de gemeentelijke middelen volgens verwachting is verlopen en dat de doelstellingen zijn gehaald.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bladnummer

5

Zaaknummer Uw kenmerk

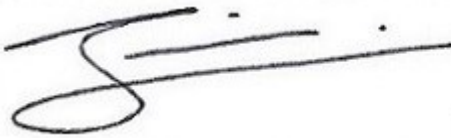
3662703

Met een veelbelovende start ligt Oyfo inhoudelijk op koers, de recente economische ontwikkelingen zorgen wel voor financiële uitdagingen. Als culturele kernvoorziening heeft zij haar plek in de stad, maar ook bovenlokaal ingenomen en heeft zij zich ontwikkeld tot een van de spilorganisaties in het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlage 1: Factsheet Oyfo in Cijfers 2019-2023

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074